

Vergaderjaar 2011–2012

32 022

Wijziging van de Drank- en Horecawet met het oog op de terugdringing van het alcoholgebruik onder met name jongeren, de voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde, alsmede ter reductie van de administratieve lasten

D

NADER VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT¹

Vastgesteld 14 februari 2012

De memorie van antwoord geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende nadere opmerkingen en het stellen van de volgende nadere vragen. De commissie verzoekt de regering de nadere memorie van antwoord uiterlijk 13 maart 2012 aan de Eerste Kamer te zenden.

Inleiding

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de antwoorden van de regering op de eerder gestelde vragen naar aanleiding van de voorgestelde wijziging van de Drank en Horecawet. Deze leden hebben nog enkele vragen, die zich onder meer richten op de leeftijdsgrens. Uit deze vragen moge blijken dat de leden van de PvdA-fractie heel veel belang hechten aan een effectieve aanpak van overmatig drankgebruik door jongeren. De leden van de PvdA-fractie hebben echter veel aarzelingen bij de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen; de antwoorden tot nu toe stemmen hen niet gerust. Met deze vragen hopen deze leden een gericht antwoord te krijgen, opdat zij het voorstel goed kunnen beoordelen in termen van doelen, middelen en te verwachten resultaten.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de antwoorden van de regering. Tegelijkertijd constateren zij dat op een aantal vragen geen, of een in hun ogen te beperkt antwoord is gekomen. Graag zouden zij zien dat deze vragen alsnog worden beantwoord.

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD) (vice-voorzitter), Linthorst (PvdA), Putters (PvdA), Slagter-Roukema (SP) (voorzitter), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Hermans (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Meurs (PvdA), Quik-Schuijt (SP), Reuten (SP), De Vries-Leggedoor (CDA), Flierman (CDA), Martens (CDA), vac. (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), Ganzevoort (GL), De Lange (OSF), Beuving (PvdA), Popken (PVV), Frijters-Klijnen (PVV), Van Dijk (PVV), De Grave (VVD), Bröcker (VVD) en Beckers (VVD).

De vragen van de leden van de **SP**-fractie zijn in de memorie van antwoord op een na allen beantwoord. Deze leden bedanken de regering voor de beantwoording, maar moeten daarbij tot hun spijt opmerken dat de kwaliteit van de beantwoording niet beantwoordt aan de verwachting. In verband daarmee stellen zij een aantal nadere vragen, waarin zij zich concentreren op de drie voor de leden van de SP-fractie belangrijkste

punten, namelijk (1) de leeftijdsgrens, (2) alcoholreclame en (3) de strafbaarstelling van het gebruik door de jongere.

De leden van de fractie van **GroenLinks** danken de regering voor de genomen moeite om de door hen gestelde vragen te beantwoorden. Zij constateren echter met enige teleurstelling dat van een werkelijke beantwoording geen sprake is.

Terugdringing alcoholgebruik onder jongeren

Naar aanleiding van een vraag van de leden van de **PvdA**-fractie geeft de regering in de memorie van antwoord¹ de volgende reactie:

«Uit onderzoek blijkt dat de meeste jongeren hun eerste alcoholhoudende drank drinken tussen hun 11e en 15e levensjaar. Een verhoging van de leeftijdsgrens zal de huidige maatschappelijke trend niet zomaar kunnen keren. Dit kabinet heeft daarom de ambitie om jongeren in ieder geval niet voor hun 16e te laten beginnen met alcohol. Om ervoor te zorgen dat jongeren hun eerste alcoholische consumptie zoveel mogelijk uitstellen, wil het kabinet nu eerst inzetten op het handhaven en naleven van de al bestaande wettelijke leeftijdsgrenzen. Onderzoek toont immers aan dat deze naleving nu nog te wensen overlaat. Het kabinet zet daarom in op handhaving van al bestaande leeftijdsgrenzen in plaats van het creëren van een nieuwe norm.»

De leden van de PvdA-fractie zijn verbaasd over dit antwoord en begrijpen de redenering niet goed. Het feit dat een grens niet wordt gehandhaafd is toch geen argument om niet te willen overwegen om voor een andere – in dit geval hogere leeftijdsnorm – te kiezen? De leden van de PvdA-fractie kiezen als vertrekpunt de volksgezondheid. Uit onderzoek blijkt dat juist tot de leeftijd van 18 jaar – en zelfs tot 23 jaar – de hersenen van jongeren nog volop in ontwikkeling zijn en dat overmatig alcoholgebruik zeer schadelijke effecten heeft op de ontwikkeling van jongeren. Voorts blijkt daaruit dat niet alleen de gevolgschade aanzienlijk kan zijn met hogere kosten voor de gezondheidszorg tot gevolg, maar dat overmatig gebruik ook veel overlast veroorzaakt.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering om bij de keuze voor de grens van 16 jaar in te gaan op de mogelijke gevolgen die dit zal hebben voor de volksgezondheid. Andersom zien de leden van PvdA-fractie graag een nadere onderbouwing in termen van volksgezondheidsargumenten voor de keuze voor het houden van de 16 jaar norm. Deze leden vinden de argumentatie vanuit ervaringen met naleving te mager en niet overtuigend.

In de praktijk zien de leden van de PvdA-fractie een proliferatie van verkooppunten van drank. Het is voor jongeren heel makkelijk om drank te kopen. Heeft de regering overwogen om het aantal verkooppunten van drank terug te dringen? En is de regering het met de leden van de PvdA-fractie eens dat het gemak waarmee drank verkregen kan worden aan banden gelegd moet worden? Behalve voorlichting en opvoeding is het verhogen van de drempel om drank te verkrijgen van groot belang om overmatig gebruik tegen te gaan, aldus deze leden.

Vergelijkenderwijs is veel bereikt met het rookverbod en met het waarschuwen tegen de fatale gevolgen van het roken. Heeft de regering overwogen om vergelijkbare maatregelen te treffen in het geval van drankgebruik: bijvoorbeeld waarschuwing op de etiketten, geen reclame op de publieke zenders en verhoging van de accijns? Waarom is geen van deze of vergelijkbare maatregelen terug te vinden in dit voorstel, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

---

¹ EK 32 022, C, blz. 4–5.

Voor de leden van de **CDA**-fractie blijft de vraag onbeantwoord, waarom naast de jongere onder de 16 jaar die alcoholhoudende drank op een voor het publiek toegankelijke plaats beschikbaar heeft, en degene die hem dat bedrijfsmatig verkoopt in een supermarkt, horecagelegenheid of slijterij, niet ook de persoon strafbaar is die op een andere wijze, en buiten een winkel of horecagelegenheid, aan jongeren van onder de 16 jaar al dan niet tegen betaling, alcoholhoudende drank verstrekt. Te denken valt aan jongerencampings, waar de oudere jeugd de drank inkoop, en met jongere leeftijdsgenoten deelt, of aan de coach van een sportteam, die zijn pupillen trakteert. In deze situaties is wel de jongere, maar niet degene die de drank verstrekt, strafbaar, en de leden van de CDA-fractie vragen of in deze gevallen niet tevens de verstrekker strafbaar zou moeten zijn.

Nu wetenschappelijk is vastgesteld dat overmatig alcoholgebruik leidt tot schade aan de hersenen van jongeren tot 24 jaar zijn de leden van de **SP**-fractie overtuigd van de noodzaak om jongeren tegen zichzelf te beschermen. Het VN-verdrag inzake de rechten van het kind (hierna: IVRK) verplicht daartoe. Maatregelen met betrekking tot meerderjarigen zijn in het kader van dit wetsvoorstel niet haalbaar. Misschien zijn maatregelen ook niet noodzakelijk omdat de ervaring met betrekking tot rookgedrag heeft geleerd dat, als kinderen tot hun 18e jaar niet roken de kans groot is dat zij dat daarna ook niet, of met mate zullen doen. De invloed van de *peergroup* neemt dan af, het zelfstandig denken neemt toe. Des te belangrijker is het met betrekking tot alcohol het drinken uit te stellen tot 18 jaar, aldus de leden van de SP-fractie.

De leden van de SP-fractie constateren dat op ruime schaal instemming wordt betuigd met instelling van een alcoholverbod bij de leeftijd van 18 jaar. Vóór het leggen van de grens bij 18 jaar pleiten:

- de VNG als geheel;
- alle projectgemeenten die samenwerken om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen;
- de veiligheidsregio Noord-Holland;
- de Commissie Van der Donk;
- het Trimbos Instituut;
- GGD Nederland;
- de Nederlandse kinderartsen en
- zes op de 10 Nederlanders (in april 2011 zelfs 86% van de Nederlanders (NCRV-onderzoek ten behoeve van het tv-programma «Altijd Wat»).

Wie de leeftijdsgrens op 16 jaar wil houden behalve de regering is niet duidelijk, maar aangenomen mag worden dat het bedrijfsleven (fabrikanten, winkeliers/slijterijen en horeca) hier belang bij heeft. De leden van de SP-fractie hebben zeker oog voor economische belangen. In dit geval moeten deze echter afgewogen worden tegen het belang van jongeren om zonder onherstelbare schade aan hun hersenen tengevolge van vermijdbare jeugdzonden, volwassen te worden. Bij de afweging van deze belangen dient betrokken te worden dat de alcoholbranche jaarlijks 84 miljoen euro besteedt aan reclame, exclusief sponsoring en nieuwe media. De omzet in die branche kan dus nog heel wat omlaag gaan voordat echt schade wordt geleden. Aan de andere kant van de weegschaal staat de schade die alcohol aan de hersenen van jongeren teweeg kan brengen. De vraag of het uitmaakt of een alcoholverbod geldt tot 16 jaar of tot 18 jaar is kennelijk ook voor de regering niet aan de orde, de regering zet immers in¹ op afschaffing van de traditionele gewoonte, wat betreft alcoholgebruik door kinderen. Bovendien nemen deze leden aan dat de regering kennis heeft genomen van de conclusies van het onderzoek van het Partnership Vroegsignalering Alcohol (hierna: PVA) ten aanzien van de beïnvloedingsmogelijkheden van kinderen en ouders. Daarin² valt te lezen:

¹ EK 32 022, C, blz. 5 derde alinea.

² PVA «Project Voorkom alcohol schade bij jongeren», Projectrapportage 2010, blz. 30 en blz. 4, Delft, december 2010.

«Het nazorgtraject is effectief in het bereiken van een gedragsverandering bij de ouders van jongeren die jonger zijn dan 16 jaar. Het nazorgtraject blijkt echter niet effectief genoeg in het bereiken van een gedragsverandering bij ouders van jongeren van 16 jaar en ouder. Zij blijken moeilijker te beïnvloeden onder andere door de huidige wetgeving».

Het PVA constateert dus dat de wet de norm stelt. Volgens de leden van de SP-fractie hoort dat ook zo te zijn. Waarop baseert de regering het standpunt dat een verhoging van de leeftijdsgrens de trend niet zomaar zal kunnen keren? En is de regering het met deze leden eens dat om een wettelijke norm ingang te doen vinden handhaving vereist is? Daar heeft het tot nog toe aan ontbroken en het moet nu beter. De gemeenten die het moeten gaan doen wijzen erop dat handhaving makkelijker is als er slechts één grens is voor alle alcoholhoudende drank. Graag ontvangen de leden van de SP-fractie op dit punt een reactie van de regering. De grens leggen op 18 jaar zou dus ook in de visie van de regering zowel als in de visie van de projectgroep minder schade opleveren. Hoe verantwoordt de regering dat de afweging die met het behoud van dit leeftijdscriterium is gemaakt in overeenstemming is met artikel 3 van het IVRK, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Eenzelfde redenering geldt naar de mening van de leden van de SP-fractie voor het alcoholreclamebeleid: het ministerie van VWS heeft een onderzoek laten uitvoeren over de effecten van de wettelijke beperking op alcoholreclame (Evaluatie van de alcoholreclamebeperking op radio en televisie in 2009 en 2010¹).

De samenvatting van dit rapport opent als volgt:

«Onderzoek heeft uitgewezen dat alcoholreclame van invloed is op het drinkgedrag van jongeren. Blootstelling aan alcoholreclame leidt zowel op korte termijn – in de vorm van een direct imitatie effect – als op lange termijn tot een verhoogde consumptie van alcohol (Anderson et al., 2009; Engels et al., 2009).

Om deze reden is op 1 januari 2009, met een overgangperiode van één jaar, een wettelijke beperking op alcoholreclame in werking getreden met als doel de hoeveelheid alcoholreclame waaraan jongeren worden blootgesteld terug te dringen.»

Ook hier is duidelijk dat de regering de kans op schade bij jongeren inziet en wil beperken. De bestaande regeling heeft averechts gewerkt, jongeren worden meer dan vóór invoering van de tijdsrestrictie met reclame voor alcohol geconfronteerd, gemiddeld 22 à 25 keer per 4 weken, nog afgezien van sponsoring en de nieuwe media. De regering wil hier niets aan doen, behalve inzetten op een gezonde leefstijl en op het weerbaarder maken van de jongeren. De leden van de SP-fractie willen graag van de regering horen of zij denkt dat Nederland met het huidige reclamebeleid voldoet aan artikel 24, eerste en tweede lid van het IVRK, luidende:

«1. De Staten die partij zijn erkennen het recht van het kind op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid» [.....]

«2. «De Staten die partij zijn, streven de volledige verwezenlijking van dit recht na en nemen passende maatregelen [.....], met name:» (en dan volgt een lijstje a t/m f).

Is de regering het met de leden van de SP-fractie eens dat het feit dat in deze lijst alcoholgebruik door minderjarigen niet genoemd wordt niet betekent dat dit niet schadelijk wordt geacht en evenmin dat de staten hier niets tegen te hoeven doen, maar slechts te verklaren is doordat enerzijds excessief alcoholgebruik door kinderen ten tijde van de totstandkoming van het verdrag nog niet de proporties had aangenomen die het nu in ons land heeft, en anderzijds – nog veel belangrijker – de negatieve gevolgen voor de hersenontwikkeling van jeugdigen nog niet bekend waren? De regering beantwoordt de vraag van deze leden in het voorlopig verslag in eerste aanleg door erop te wijzen dat «zowel de landelijke als de lokale overheden voorzien in voorlichting gericht op jongeren en op hun

¹ Rapport van Het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP); Utrecht, juli 2011.

ouders»¹. Vindt de regering voorlichting voldoende om te kunnen spreken van «volledige verwezenlijking van het recht op de grootst mogelijke mate van gezondheid»?

Voorts vragen deze leden of de regering van mening is dat de mogelijkheid van behandeling op een alcoholpoli een passende maatregel als bedoeld in genoemd artikel van het IVRK is? Ontkent de regering dat de schade dan al aangericht is of kan zijn, een schade die onherstelbaar is? Kan de regering deze leden informeren over de spreiding van de alcoholpoli's over het land, mede in reactie op de motie-Kooiman c.s.² in de Tweede Kamer?

Toen wetenschappelijk was aangetoond dat roken schadelijk is voor de gezondheid (en de samenleving daardoor veel geld kost) is, na mislukt beleid – het als afschrikwekkend bedoelde opschrift had onvoldoende effect – een verbod op reclame en op roken in de openbare ruimte ingevoerd. Is de regering het met deze leden eens dat overmatig alcoholgebruik door 18-minners minstens even schadelijk is voor de volksgezondheid als het roken? En zo ja, waarom geldt dan geen verbod op reclame voor alcoholhoudende dranken en op gebruik door minderjarigen? De handhaving wordt daar alleen maar makkelijker door. Als het antwoord niet gezocht moet worden in de economische belangen van drankfabrikanten, handelaren en horecaondernemingen, waarin dan wel? En als dat wel het geval is waarom mogen deze belangen zwaarder wegen dan een potentiële onherstelbare hersenbeschadiging van jongeren, zo vragen de leden van de SP-fractie.

De leden van de fractie van **GroenLinks** zijn van mening dat geen sprake is van werkelijke beantwoording door de regering van hun vragen uit het voorlopig verslag. Deze leden ontvangen daarom graag antwoord op de volgende vragen.

Waar vindt het alcoholgebruik door jongeren onder de leeftijd van 16 jaar plaats? Is dat niet voornamelijk in de privésfeer? Hoe groot is relatief gesproken het alcoholgebruik door jongeren in voor publiek toegankelijke plaatsen?

Hoe evident is de relatie tussen openbaar alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar en overlast? Om hoeveel gevallen per jaar gaat het hier? Welke evidentie is er dat de aanscherping van het verbod zal leiden tot een vermindering van alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar? Als het verkopen al strafbaar is, hoe kan dan dit aanvullend verbod ervoor zorgen dat jongeren minder makkelijk in aanraking komen met alcohol? Als het antwoord op bovenstaande vragen van de fractie van GroenLinks luidt dat het alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar vaak juist thuis plaatsvindt, dat er bij deze jonge groep geen grootschalige alcoholgerelateerde overlast is en dat de alcohol slechts in een minderheid van de gevallen door de jongere zelf gekocht wordt, hoe kan dan worden volgehouden dat dit verbod proportioneel is?

Is het doel van het strafrecht om mensen te beschermen tegen voor henzelf riskant gedrag? Onder welke voorwaarden mag het strafrecht daarvoor worden ingezet? Is in dit geval aan die voorwaarden voldaan, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks.

Decentralisatie, toezicht en handhaving

De leden van de **PvdA**-fractie steunen het voornemen van de regering om de gemeenten meer mogelijkheden te geven om het drankmisbruik tegen te gaan; de gemeenten zouden naar het oordeel van deze leden gebaat zijn bij een wet die de volksgezondheid als uitgangspunt kiest en daarmee de gezondheid van jongeren als leidend beginsel hanteert. Kan de regering deze leden een inzicht geven in de kosten die gemeenten maken

---

¹ EK 32 022, C, blz. 5.

² Motie-Kooiman c.s. (TK 32 022, 70).

ten gevolge van drankmisbruik: geweld, vernielingen, ziekenhuisbezoek en dergelijke.

In dit verband vernemen de leden van de PvdA-fractie graag van de regering in hoeverre zij in overleg is getreden met de gemeenten bij de voorbereiding van deze wetswijziging. In hoeverre willen gemeenten meewerken aan het terugdringen van het drank- en alcoholgebruik en is bij hen – in het kader van de voorgestelde decentralisatie – getoetst hoe zij aankijken tegen de voorgestelde leeftijdsgrens? Meer in het bijzonder valt het de leden van de PvdA-fractie op dat dit wijzigingsvoorstel weinig maatregelen bevat die gericht zijn op handhaving van de regels ter voorkoming van overmatig drankgebruik. Kan de regering aangeven hoe de handhaving van de in de voorstel opgenomen maatregelen plaats zal vinden en welke middelen daarvoor ter beschikking worden gesteld?

In het voorlopig verslag hebben de leden van de **CDA**-fractie de vraag gesteld¹ waarom overtreding van het verkoopverbod door horeca, slijters en supermarkten niet als economisch delict kan worden beschouwd. Op deze vraag is geen antwoord ontvangen, en de leden van de CDA-fractie zien dat antwoord graag alsnog tegemoet. Indien de overtreding als een economisch delict wordt beschouwd, zou zij onderworpen zijn aan het oordeel van de rechter, en niet aan dat van de burgemeester. De leden van de CDA-fractie zien dat de burgemeester de laatste tijd in verschillende wetten een rol als rechter wordt toebedeeld. Het is voor deze leden zeer de vraag of dat een wenselijke ontwikkeling is. Graag vernemend de leden van de CDA-fractie in een beschouwing de opvattingen van de regering dienaangaande.

Recent onderzoek van de Universiteit Twente² heeft aangetoond dat de handhavingspraktijk op dit moment nog ernstig tekort schiet. Zelfs als naar een bewijs van leeftijd wordt gevraagd, en blijkt dat de koper nog geen 16 jaar is, kan in veel gevallen gewoon drank worden gekocht. Nu is de handhaving primair een lokale verantwoordelijkheid, maar niettemin blijft voor de leden van de CDA-fractie de vraag wat de regering wil doen om de handhaving gegeven de huidige praktijk te bevorderen. Zij vernemen op dit punt graag een reactie van de regering.

Op de vraag van de **SP**-fractie (en van de VVD-fractie) over het niet strafbaar stellen van het gebruik van alcoholhoudende drank door jongeren antwoordt³ de regering exact hetzelfde als al in de stukken te vinden is. De regering gaat niet in op de stelling dat drugsproblematiek bij meerderjarigen niet te vergelijken is met overmatig alcoholgebruik door jongeren en dat dus aansluiting bij de Opiumwet niet logisch is. Een verslaafde volwassene die hulp nodig heeft kan zich door strafbaarstelling ervan laten weerhouden hulp te zoeken. Dit wetsvoorstel gaat voornamelijk over jongeren die zich met enige regelmaat een stuk in de kraag drinken. Deze 18-minners zijn in het algemeen niet verslaafd (zo kan worden afgeleid uit memorie van antwoord⁴) maar aan het experimenteren of gewoon stoer aan het doen. Zij hebben behoefte aan een duidelijke norm van de samenleving tegenover de norm van de *peer group* dat het stoer is om je lam te zuipen. Mocht er wel sprake zijn van problematiek, dan is de afspraak dat de politie de jongere aanmeldt bij Bureau Jeugdzorg, die in overleg met de ouders uitzoekt welke hulp het kind nodig heeft. Een (herhaalde) verwijzing door de regering naar de Opiumwet slaat hier – naar de mening van de leden van de SP-fractie – helemaal nergens op. Deze leden vragen de regering dit keer om een serieus antwoord op hun vraag. De leden van deze fractie vinden dit een belangrijk aspect in verband met de handhaafbaarheid waarop de VNG heeft gewezen.

---

¹ EK 32 022, B, blz. 8.

² Alcoholverkoop aan jongeren, onderzoek door de faculteit Gedragwetenschap van de Universiteit Twente in opdracht van het ministerie van VWS (op 3 november 2011 aangeboden aan de Tweede Kamer; TK 27 565, 108).

³ EK 32 022, C, blz. 2.

⁴ EK 32 022, C, blz. 2 laatste alinea.

De leden van de fractie van **GroenLinks** zijn van mening dat geen sprake is van werkelijke beantwoording door de regering van hun vragen uit het voorlopig verslag. Deze leden ontvangen daarom graag antwoord op de volgende vragen.

Moet de constatering van de regering dat de naleving van de leeftijds-grens bij de verkoop van alcohol tekortschiet (zie memorie van antwoord¹) niet leiden tot een aanscherping van de handhaving bij de verkoper in plaats van tot een strafbaarstelling van de gebruiker?

Waarop grondt de regering het vermoeden dat strafbaarstelling ertoe zal leiden dat jongeren onder de 16 jaar niet meer zullen blijven proberen om alcohol te kopen?

Als – zoals de regering stelt in de memorie van antwoord¹ – gemeenten het best op de hoogte zijn van de plaatselijke situatie, waarom worden dan sommige elementen in het wetsvoorstel juist landelijk geregeld? Wat zijn de afwegingscriteria om het een landelijk en het ander plaatselijk te regelen?

Welke (plaatselijke) overwegingen acht de regering gegrond om een supermarkt ook na drie overtredingen binnen een jaar niet de vergunning te ontnemen?

Hoe verhouden die mogelijke overwegingen zich tot het primaire doel van dit wetsvoorstel, namelijk preventie van alcoholgebruik door jongeren?

Klopt de indruk van de leden van de fractie van GroenLinks dat dit wetsvoorstel repressiever is ten aanzien van jongeren en juist meer speelruimte laat voor ondernemers en lokale overheden? Zo ja, op welke argumenten is deze verlegging gebaseerd, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks.

Reductie administratieve lasten

De leden van de **CDA**-fractie vernemen graag van de regering hoe zij de impact van de amendering op dit wetsontwerp door de Tweede Kamer op de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven beoordeelt.

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien met belangstelling de antwoorden van de regering tegemoet.

De voorzitter van vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Slagter-Roukema

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
De Boer

---

¹ EK 32 022, C, blz. 11.